

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

7. maj 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 211 (Alm. del) af 19. marts 2018

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor mange 59-årige der har været 40 år eller længere på arbejdsmarkedet enten som ledig og/eller beskæftiget? I forlængelse heraf bedes ministeren opdele denne gruppe på uddannelsesniveau.

Svar

Der foreligger ikke fuldt dækkende registreringer af den enkeltes beskæftigelses- og ledighedsomfang for de seneste 40 år. Det er således forbundet med usikkerhed at lave opgørelser over, hvor mange 59-årige der har været på arbejdsmarkedet i mindst 40 år – enten som beskæftiget eller ledig. Det skyldes blandt andet, at der før 2007 er upræcise oplysninger om årligt arbejdsomfang for lønmodtagere, at der ikke foreligger individoplysninger om bruttoledighed, og at der ikke foreligger oplysninger om selvstændiges arbejdsomfang.

Selv om der knytter sig en vis usikkerhed og målefejl ved opgørelse af antal år på arbejdsmarkedet for de nuværende 59-årige, kan der med det foreliggende registergrundlag udarbejdes statistiske opgørelse, som illustrerer forskelle i længden af arbejdsliv mellem fx uddannelsesgrupper og mellem mænd og kvinder.

Med de foreliggende registeroplysninger og de anvendte opgørelsesprincipper, vurderes godt 12 pct. af de 59-årige i 2016, svarende til omkring 8.000 personer, at have mindst 40 års beskæftigelse og/eller ledighed igennem arbejdslivet, *jf. tabel 1*. Opgørelsesmetoden er nærmere beskrevet i boks 1.

Der er forskel i denne andel mellem mænd og kvinder. Blandt 59-årige mænd er det således næsten 18 pct., der har været på arbejdsmarkedet i mindst 40 år, mens den tilsvarende andel for kvinder er 7½ pct. Det kan blandt andet afspejle virkningen af barselsperioder, og at kvinder i højere grad end mænd vælger deltidsbeskæftigelse.

På tværs af uddannelsesgrupper er der også forskelle i andelen med mindst 40 års beskæftigelse og/eller ledighed igennem arbejdslivet. For personer med grundskole som højeste fuldførte uddannelse er det fx 16 pct. af de 59-årige, der har været

på arbejdsmarkedet i mere end 40 år, mens den tilsvarende andel er 1 pct. for personer med lange videregående uddannelser. Disse forskelle afspejler blandt andet et forholdsvist begrænset beskæftigelsesomfang i studietiden. De uddannelsesmæssige forskelle skal endvidere ses i sammenhæng med, at tilbagetrækningsalderen typisk stiger med uddannelsesniveaet. Beskæftigelsesomfanget i perioden efter 60-års alderen er således højest for personer med lange videregående uddannelser.

Tabel 1**Andel 59-årige med mindst 40 års beskæftigelse eller ledighed opdelt på højeste fuldførte uddannelse, 2016**

	Mænd	Kvinder	I alt
		Pct.	
Grundskole mv.	24,3	8,7	16,4
Gymnasium	7,6	2,5	5,4
Faglært	20,3	11,2	16,3
KVU, MVU	10,6	4,0	6,5
LVU, Ph.D.	1,8	0,8	1,4
I alt	17,6	7,5	12,5

Anm.: Personer, der er 59 år den 1. januar 2017, indgår. Kun personer født i Danmark er medtaget. Personer med uoplyst uddannelse optræder under *grundskole mv.*

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I Beskæftigelsesministeriets besvarelse af Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 51 af 1. november 2017 er udarbejdet en opgørelse over antal år på arbejdsmarkedet for 64-årige lønmodtagere i 2016. Denne opgørelse er som udgangspunkt baseret på samme registeroplysninger som i indeværende besvarelse, og der redegøres ligeledes for de datamæssige begrænsninger ved en opgørelse af antal år på arbejdsmarkedet for personer, der i dag er omkring efterlønsalderen¹.

I forbindelse med tidligere politiske drøftelser, om ændringer i efterløns- og folkepensionsalder, er det blevet foreslået at undersøge muligheden for at differentiere pensionsalderen efter fx længden af arbejdslivet. Som nævnt ovenfor foreligger der ikke et fuldt dækkende datagrundlag til at lave en præcis opgørelse af den enkeltes samlede beskæftigelses- og ledighedsomfang igennem hele arbejdslivet.

Selvom der ovenfor er lavet en optælling af andelen af 59-årige med mindst 40 års beskæftigelse og/eller ledighed er det således ikke ensbetydende med, at der foreligger et tilstrækkeligt grundlag til fastsættelse af individuelle efterløns- og folkepensionsalder på baggrund af antal år på arbejdsmarkedet. Med det foreliggende datagrundlag er det som udgangspunkt ikke muligt i dag, hvis længden af arbejds-

¹ Det bemærkes, at der i denne besvarelse ikke er anvendt helt samme opgørelse af antal år på arbejdsmarkedet som i besvarelsen af Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 51. Fx er der i indeværende besvarelse skønmæssigt medregnet perioder som selvstændig erhvervsdrivende, mens disse perioder ikke er medtaget i besvarelsen fra Beskæftigelsesministeriet.

livet opgøres som den enkeltes samlede beskæftigelses- og ledighedsomfang (målt til fuldtidsår).

Det bemærkes, at en eventuel differentiering af efterløns- eller folkepensionsalderen med længden af arbejdslivet vil medføre et brud med det grundlæggende såkaldte universelle princip i Danmark, at alle (i samme årgang) har samme efterløns- og folkepensionsalder uanset uddannelse, forudgående arbejdsmarkedstilknytning mv.

Boks 1

Datamæssige begrænsninger ved opgørelse af antal års beskæftigelse ledighed

Til beregning af antal års beskæftigelse/ledighed i de seneste 40 år er anvendt oplysninger om lønmodtageres beskæftigelsesomfang (fortrinsvis vurderet ud fra ATP-indbetalinger), nettoledighedsgrad siden 1980 samt oplysninger om beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende. Hver af disse er behæftet med registreringsmæssige usikkerheder.

Lønmodtageres beskæftigelsesomfang

Lønmodtageres beskæftigelsesomfang er i perioden frem til 2007 beregnet på baggrund af indbetalinger til ATP. Det indebærer en vis usikkerhed bl.a. fordi personer, der arbejder under 9 timer om ugen som udgangspunkt ikke indbetaler ATP, og at alle personer med en ugentlig arbejdstid på mindst 27 timer betaler fuld ATP og dermed medregnes som fuldtidsbeskæftigede. Fra og med 2008 er lønmodtageres beskæftigelsesomfang baseret på timeregistreringer i Danmarks Statistiks register over beskæftigede lønmodtagere.

Selvstændige

Personer, der står registreret som selvstændig i henhold til den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik fra Danmarks Statistik, indgår som fuldtidsbeskæftiget i hele året. Det bidrager til at overvurdere beskæftigelsesomfanget, fordi det reelle arbejdsomfang kan være lavere. Denne registrering er ikke tilgængelig før 1980, hvorfor beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende i disse år ikke indgår i opgørelsen.

Ledighed

Ved optællingen af antal års beskæftigelse og ledighed er medregnet den årlige nettolidighedsgrad siden 1980. Ledighedsperioder med aktivering indgår dermed ikke i opgørelse, medmindre at der er tale om fx løntilskud, hvor der samtidig indbetales ATP ved beskæftigelse.

Baseret på disse oplysninger er hvert år beregnet en "fuldtidsgrad" på arbejdsmarkedet, som maksimalt kan antage værdien én. Personer, der fx arbejder mere end fuldtid i et givet år – fx ved bijob – indgår således "kun" som fuldtidsbeskæftiget. I opgørelsen er kun medtaget beskæftigelses- og ledighedsomfang i Danmark. Eventuel erhvervs erfaring fra udlandet indgår således ikke.

I opgørelsen er kun medtaget personer født i Danmark. Det skyldes, at de fleste indvandrere ikke har opholdt sig i Danmark i 40 år, og at der er usikkerhed knyttet til oplysninger om indvandreres uddannelse.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister